

Recenzia publikácie/Review of Publication

Milan Terek:
INTERPRETÁCIA ŠTATISTIKY A DÁT, 4. doplnené vydanie
Košice: EQUILIBRIA, 2016. 428 s.
ISBN 978-80-8143-177-7

Milan Terek:
STATISTICS AND DATA INTERPRETATION, 4th Extended Edition
Košice: EQUILIBRIA, 2016. 428 p.
ISBN 978-80-8143-177-7

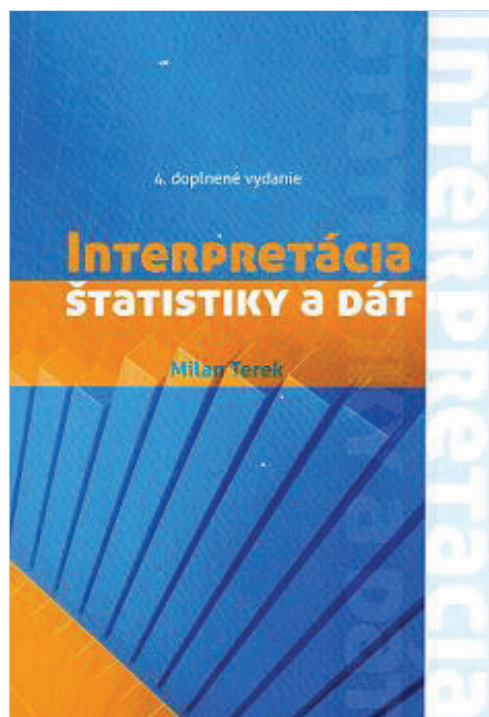
Vysokoškolská učebnica *Interpretácia štatistiky a dát, 4. doplnené vydanie* vyšla vo vydavateľstve EQUILIBRIA v roku 2016. Autorom učebnice je profesor Milan Terek, pôsobiaci na Katedre štatistiky Fakulty hospodárskej informatiky Ekonomickej univerzity v Bratislave.

Učebnica je určená predovšetkým študentom kurzu štatistiky na Vysokej škole manažmentu v Trenčíne/City University of Seattle. Svojím obsahom pokrýva celý rozsah tohto kurzu odporúčaný v roku 2016. Môžu ju, samozrejme, používať aj študenti ostatných vysokých škôl a univerzít a pracovníci z praxe, ktorí analyzujú dáta v najrôznejších oblastiach ekonomiky.

Učebnica má 428 strán, jej obsah je tematicky rozdelený do sedemnástich kapitol. Časť s prílohami obsahuje okrem tabuliek kvantilov a hodnôt distribučnej funkcie pre najviac využívané pravdepodobnostné rozdelenia aj tabuľku náhodných čísel a hodnoty Durbinovej-Watsonovej štatistiky. Užitočnou časťou učebnice je slovník termínov s definíciami, resp. vysvetlením použitých štatistických pojmov. Veľkým pozitívom je prehľadnosť textu, ktorá je výsledkom premysleného narábania s voľným priestorom a grafickým zvýraznením dôležitých informácií a definícií. Trochu rušivo pôsobí nejednotnosť grafickej úpravy obrázkov. Metodicky premyslené je zhrnutie najdôležitejších poznatkov, ktoré spolu s námetmi na ich precvičovanie uzatvára každú kapitolu.

V prvých troch kapitolách (*Dáta a štatistika, Opisná štatistika – tabuľkové a grafické prezentácie dát, Opisné charakteristiky*) sú uvedené základné štatistické pojmy, spôsoby prezentácie dát a základné opisné charakteristiky. Za pridanú hodnotu považujem časť venovanú odľahlým dátam a ich detekcii.

Ďalšie tri kapitoly (*Základy teórie pravdepodobnosti, Rozdelenia pravdepodobnosti, Náhodné vyberanie a výberové rozdelenia*) poskytujú základné vedomosti nevyhnutné na zvládnutie a pochopenie techník induktívnej štatistiky, ako je odhadovanie a testovanie štatistických hypotéz. Prínosom je zaradenie

problematiky náhodného vyberania, ktorej sa v učebniciach podobného zamerania venuje veľmi malá pozornosť.

Induktívna štatistika a jej techniky sú obsahom siedmej až jedenástej kapitoly (*Bodové odhadovanie, Intervalové odhadovanie, Testovanie štatistických hypotéz, Induktívne úsudky o parametroch dvoch základných súborov, Chí-kvadrát testy*).

Problematika lineárnej párovej regresie, viacnásobnej regresie a korelácie a formulácie regresného modelu je obsahom kapitol *Lineárna párová regresia, Viacnásobná regresia a korelácia* a kapitoly *Formulácia regresného modelu*. Hodnotným je autorovo zamyslenie nad kauzálnymi vzťahmi medzi premennými a netradičným je zahrnutie problematiky navrhovania experimentov.

V porovnaní s predchádzajúcimi vydaniaми je učebnica rozšírená o kapitoly *Analýza asociácie medzi kategoriálnymi premennými, Analýza časových radov a prognózovanie* a o kapitolu *Indexy*. Riešenie problematiky merania sily asociácie medzi kategoriálnymi premennými je neštandardne rozšírené o možnosti využitia korigovaných normovaných rezíduí, porovnania podielov a pomerov šancí.

Učebnica prináša nielen množstvo teoretických poznatkov, ale aj možnosť vidieť ich aplikáciu na celom rade praktických príkladov. Riešenia týchto úloh spolu s vysvetľujúcim slovným komentárom ukazujú možnosti ich praktického využitia.

Osobitosťou učebnice je aj snaha poukázať na etické aspekty aplikácie štatistických metód v praxi. Autor sa pri niektorých témach venuje dodržiavaniu etických princípov pri aplikácii štatistických metód v ekonomickej oblasti a pri prezentácii a interpretácii získaných výsledkov (v častiach *Opisná štatistika a etika, Niektoré etické aspekty interpretácie pravdepodobnosti, Intervaly spoľahlivosti a etické problémy*).

Učebnica *Interpretácia štatistiky a dát* má vzhľadom na svoj špecifický charakter nezastupiteľné miesto nielen medzi publikáciami, ktoré svojím obsahom pokrývajú základné kurzy štatistiky, ale hlavne medzi tými, ktorých cieľom je nájsť uplatnenie medzi odborníkmi v praxi. Jej význam a dôležitosť podčiarkuje aj skutočnosť, že sa v priebehu krátkého časového obdobia dočkala svojho v poradí už štvrtého, rozšíreného vydania.

Doc. RNDr. VIERA LABUDOVÁ, PhD.

Autorka je docentkou na Katedre štatistiky Fakulty hospodárskej informatiky Ekonomickej univerzity v Bratislave.